

Nr 86.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1937 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 16 april 1937 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 295, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1) för bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m. anvisa för budgetåret 1937/1938 under nionde huvudtiteln ett förslagsanslag av 75,000 kronor;

2) besluta, att gällande förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming skall erhålla förlängd giltighet till och med den 31 december 1937;

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de såsom bilagor till statsrådsprotokollet fogade förslagen till förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming och sill ävensom förordning om viss reglering av priset å färsk strömming och sill utfärda erforderliga bestämmelser i dessa ämnen, att gälla från och med den 1 januari 1938 till och med den 30 juni 1941.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet, i den mån därför ej nedan redogöres, hänvisa till statsrådsprotokollet.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft tre inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) II: 373 av herr *Senander m. fl.*, vari föreslagits, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att en kommitté *omedelbart* måtte tillsättas för att undersöka strömmingshandeln i Stockholms län samt för att utarbeta praktiska förslag till strömmingshandelns ordnande inom Stockholms län;

2) II: 586 av herr *Bergvall m. fl.*, vari föreslagits, att riksdagen måtte uttala, att den i förevarande proposition föreslagna fiskenämnden måtte bestå av fem personer, varav en representant för det praktiska fisket och en representant för fiskhandeln; samt

3) II: 587 av herr *Andersson* i Igelboda *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att efter första meningen i 4 § andra stycket till förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming och sill i pro-

positionen måtte inskjutas en ny mening av följande lydelse: »Då särskilda skäl därtill äro, må statens fiskerinämnd bestämma, att färsk strömming avsedd att försäljas i detalj eller användas för rökning, saltning, kryddning eller därmed jämförlig beredning i första hand skall inköpas från partihandlare eller producentförening, som av nämnden anvisas.»

Angående de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

I en till 1934 års riksdag avlåten proposition, nr 261, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen, bland annat, att antaga ett förslag till förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming att gälla till och med den 30 juni 1937. Sedan riksdagen antagit nämnda förslag, utfärdades den 15 juni 1934 (nr 282) förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming, vilken förordning enligt kungörelse den 22 februari 1935 (nr 24) trädde i kraft den 1 mars 1935. Enligt sagda förordning må partihandel med färsk strömming, där Kungl. Maj:t så förordnar, under viss tid och inom visst område av riket icke bedrivs utan tillstånd av Kungl. Maj:t eller den åt vilken rätten att meddela sådant tillstånd av Kungl. Maj:t överlåtes. Med stöd härav har Kungl. Maj:t under åren 1935 och 1936 genom särskilda beslut förordnat, att partihandel med färsk strömming icke finge under tiden till och med den 30 juni 1937 inom angivna områden, gränsande till Östersjön, bedrivs av annan än inom vederbörande område verksam fiskförsäljningsförening eller den åt vilken föreningen meddelade tillstånd till sådan partihandel. Härigenom har handeln med färsk strömming blivit reglerad i enlighet med nämnda förordnings bestämmelser inom ett område, som omfattar landskapen Ångermanland och Medelpad, Gävleborgs och Uppsala län, Stockholms stad och län, Södermanlands, Östergötlands och Kalmar län samt viss del av Gotlands län.

Den 22 oktober 1936 uppdrog chefen för jordbruksdepartementet i anledning av inkomna framställningar och yttranden rörande strömmingshandelsregleringen åt 1935 års fiskeriutredning att verkställa utredning beträffande

- 1) strömmingshandelsregleringens hittillsvarande tillämpning och handhavande samt verkningarna därav;
- 2) frågan om fortsatt reglering av strömmingshandeln efter innevarande budgetårs utgång samt de utvidgningar eller ändringar i övrigt av nuvarande anordning, som därvid funnes påkallade;
- 3) frågan om ersättning för förluster, som genom regleringen kunde hava orsakats vissa handlande.

Utredningen skulle, såvitt anginge de under 1) och 2) upptagna spörsmålen, verkställas så skyndsamt samt därav föranledda utlåtanden och förslag avgivas i sådan tid, att proposition i ämnet kunde avlåtas till 1937 års riksdag.

Fiskeriutredningen har i skrivelse den 6 februari 1937, undertecknad av ledamoten av riksdagens andra kammare, hemmansägaren *O. Jeppsson*, fiskeriintendenten *N. W. Rosén*, landstingsmannen *H. Levin*, fiskaren *A. Lars-*

son, fiskhandlaren *J. Truedsson*, ombudsmannen *S. Corneliussen*, disponenten *K. Martin*, förre riksdagsmannen *C. O. Larsson* samt fiskeriintendenten *Chr. V. Hessle*, framlagt förslag bland annat om *dels* reglering av handeln med färsk strömming och sill, fångad i Östersjön och ilandförd vid kusten därav, *dels ock* reglering av priset till fiskare å sådan strömming och sill.

Efter remiss hava yttranden avgivits över förslaget av ett flertal myndigheter och korporationer.

Grunddragen av gällande regleringssystem.

Nu gällande regleringssystem för handeln med färsk strömming har, såsom framgår av föredragande departementschefens yttrande till den förut omförmälda propositionen nr 261, tillkommit för att avhjälpa de brister som tidigare befunnos vidlåda distributionen av nämnda vara och som för strömmingsfiskarens del orsakade, att de priser de erhöilo för sina fångster blevo oskäligt nedpressade och vid riklig tillgång förlustbringande, samt för partihandlarna medförde svårigheter att verkställa tillförlitliga priskalkyler och att beräkna inköpsbehoven. Som en av de förnämsta orsakerna till missförhållandena med avseende å distributionen angavs den bristande samverkan mellan strömmingsfiskarna. Ett sammanslutande av fiskarna i fasta organisationer skulle därför verksamt bidra till undanröjande av nämnda missförhållanden. Genom att utbuden av strömming sammanfördes i större enheter komme möjligheterna för fiskarna att erhålla skälig betalning för sina fångster att bliva helt andra än tidigare. Särskilt skulle detta bliva fallet, därest samarbete inleddes i syfte att åstadkomma en ändamålsenlig reglering av tillförseIn. Genom en sådan reglering komme ock partihandlarnas arbete med distributionen att underlättas. Till grund för organisationen skulle läggas primärföreningar — fiskförsäljningslag — med i allmänhet mindre verksamhetsområden. Dessa primärföreningar skulle sammanslutas i fiskförsäljningsföreningar, vilkas verksamhetsområden avvägdes med hänsyn till tillförseIn- och distributionsförhållandena i fråga om färsk strömming. Föreningarna skulle organiseras såsom ekonomiska föreningar utan personlig ansvarighet. För att i händelse av behov kunna stärka organisationens ställning skulle Kungl. Maj:t hava möjlighet att tillförsäkra fiskförsäljningsföreningarna ensamrätt att bedriva partihandel med färsk strömming. Med partihandel betecknades handel, som skedde till återförsäljare i och för deras rörelse. För att hindra att fiskförsäljare, verksamma utom det område tillståndet avsåge, skulle kunna med förbigående av tillståndshavare leverera strömming till inom området arbetande detaljhandlare eller direkt till konsumenterna skulle ytterligare gälla, att inom området icke finge idkas detaljhandel med färsk strömming, som inköpts från annan än den som innehade tillstånd att driva partihandel med färsk strömming. Försäljning av strömming omedelbart från fiskare till konsument skulle däremot lämnas fri. Vid meddelande av tillstånd åt försäljningsförening skulle vidare såsom villkor uppställas, att föreningen på ett lojalt sätt utövade sin befogenhet så att annans berättigade intresse icke kränktes. Föreningen skulle sålunda vara skyldig inköpa strömming även av utanför densamma stående fiskare. Därvid skulle föreningen äga bestämma priset så att föreningens kostnader bleve täckta enligt samma grunder, som gällde vid inköp från föreningens egna medlemmar. Föreningen skulle tillika bemyndigas även som vara pliktig att medgiva andra, som så önskade, att inom föreningens

verksamhetsområde driva partihandel med strömming, under förutsättning att strömmingen inköptes från föreningen. Därest Kungl. Maj:t skulle finna förening, som meddelats tillstånd till försäljning, brista i sina skyldigheter, skulle Kungl. Maj:t omedelbart kunna återkalla tillståndet.

I enlighet med dessa riktlinjer och direktiv har, såsom inledningsvis framhållits, handeln med färsk strömming reglerats inom mera än hälften av de till Östersjön gränsande länen. Sålunda har Kungl. Maj:t genom särskilda beslut förordnat, att nedannämnda fiskförsäljningsföreningar skola äga att med ensamrätt bedriva partihandel med färsk strömming inom följande områden, nämligen

Stockholms läns, Uppsala läns, Södermanlands läns och Östergötlands fiskförsäljningsföreningar u. p. a. inom respektive Stockholms län och stad, Uppsala län, Södermanlands län samt Östergötlands län och Tryserums socken av Kalmar län ävensom den del av Östra Eds socken av sistnämnda län, som begränsas i söder av Svinebäcksviken och en linje därifrån till Edsvikens norra ände samt i väster av ån mellan sjön Rånen och Edsviken, från och med den 15 mars 1935,

Gotlands fiskförsäljningsförening u. p. a. inom Visby stad samt Tofta, Västerhejde, Visby, Västkinde, Lummelunda, Stenkyrka, Hangvars, Halls, Lärbro, Fleringe, Fårö och Bunge socknar av Gotlands län under tiden den 1 januari—den 15 april åren 1936 och 1937,

Gävleborgs läns fiskförsäljningsförening u. p. a. inom Gävleborgs län från och med den 1 maj 1935,

Sundsvalls samt Ångermanlands fiskförsäljningsföreningar u. p. a. inom respektive landskapen Medelpad och Ångermanland från och med den 1 juni 1935,

Västerviks fiskförsäljningsförening u. p. a. inom Kalmar läns norra hushållningssällskaps område med undantag av de delar av länet, där enligt vad nyss sagts ensamrätten till partihandel skall tillkomma Östergötlands fiskförsäljningsförening u. p. a., från och med den 1 november 1935, samt

Södra Kalmar läns fiskförsäljningsförening u. p. a. inom Kalmar läns södra hushållningssällskaps område från och med den 15 mars 1936.

Vid dessa förordnanden har Kungl. Maj:t förutsatt, att, innan bestämmelserna trädde i tillämpning, vederbörande förening träffade överenskommelse med de partihandlare som inom ifrågavarande område önskade bedriva partihandel med färsk strömming om skälig partihandelsrabatt samt att, för den händelse av fiskare inom föreningens verksamhetsområde fångad strömming skulle bli otillräcklig för behovet inom området och därav skulle framkallas ett för konsumenterna oskäligt pris, föreningen skulle söka att utanför området inköpa strömming för tillgodoseende av nämnda behov. Vid förordnandet angående partihandeln med färsk strömming inom Stockholms län och stad har Kungl. Maj:t dessutom förutsatt, att Stockholms läns fiskförsäljningsförening träffade överenskommelse med Uppsala läns, Södermanlands läns och Gotlands fiskförsäljningsföreningar om leverans till Stockholmsmarknaden av färsk strömming från deras respektive områden.

Den av fiskförsäljningsföreningarna bedrivna affärsverksamheten, som skett under föreningsstyrelsernas ansvar, har i allmänhet omhänderhaftts av affärsledare, utsedda av respektive styrelser.

Departementschefen.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Vad i ärendet förekommit giver vid handen, att en återgång till helt fri handel med färsk strömming skulle få menliga följder för strömmingsfiskarena. Ehuru väl det hittills tillämpade regleringssystemet, åtminstone på sina håll, icke synes ha infriat de förhoppningar i fråga om prisförbättring och jämnare avsättningsmöjligheter man på fiskarehåll knutit vid detsamma, torde det dock i stort hava verkat gynnsamt för fiskarena. Ej heller för idkarna av handel torde en återgång till förhållandena sådana de voro före regleringens början vara eftersträfvansvärd.

Vid en förlängning av regleringen lär det dock vara ofrånkomligt att söka undanröja de missförhållanden, som givit upphov till kritiken mot det nuvarande regleringssystemets tillämpning.

I icke ringa mån torde orsaken till missförhållandena vara att söka i fiskförsäljningsföreningarnas försäljningspolitik, i det föreningarna synas hava förbisett vad dåvarande chefen för jordbruksdepartementet yttrade till den inledningsvis omnämnda propositionen nr 261 till 1934 års riksdag eller att statens medverkan uti ifrågavarande avseende vore påkallad icke för att bilda gentemot den fria handeln konkurrenskraftiga försäljningsorganisationer utan för att ernå en bättre ordning och reda i strömmingshandeln. Sålunda framgår av utredningen, att fiskförsäljningsföreningarna, då det gällt att vinna avsättning för strömmingen utanför de av auktorisationen omfattade områdena, sinsemellan bedrivit en ganska hänsynslös prispolitik. Då denna försäljning å det så kallade fria området i icke ringa utsträckning skett direkt till detaljhandlare, har till men för handeln stor ojämnhet i priserna uppstått. Så till exempel har det inträffat att olika fiskhandlare å en ort fått samma dag inköpa strömming till så skilda priser, att det varit otänkbart att hålla ett gemensamt utförsäljningspris. Till följd av den sålunda förda prispolitiken har vidare strömmingen vid kusten ofta kommit att betinga ett högre pris än inne i landet. Vid de affärer föreningarna emellan, som i icke ringa omfattning ägt rum, har, enligt vad som upplysts, tendens att skaffa den egna föreningen fördelar yppat sig. Detta har visserligen varit till gagn för medlemmarna i den förening, som varit i behov av tillskott av konsumtionsströmming från annat håll, men för fiskarekåren i dess helhet har tillvägagångssättet bidragit till att minska det ekonomiska utbytet av fisket.

De nu skildrade olägenheterna synas emellertid kunna avhjälpas, därest fiskförsäljningsföreningarnas verksamhet mera inriktas på att handhava distributionen av strömmingen samt åt ett kontrollerande organ uppdrages att öva tillsyn över föreningarnas verksamhet och handeln med strömming i allmänhet.

Strömmingsmarknadens uppdelning i avgränsade auktorisationsområden samt det så kallade fria försäljningsområdet torde jämväl i andra avseenden än de nyss nämnda ha visat sig mindre ändamålsenlig. Detta har ytterligare accentuerats dels av att vissa föreningars områden visat sig vara icke fullt lämpligt avvägda i fråga om storlek och gränser, dels och framför allt därigenom, att från regleringen undantagits sydkusten av Östersjön. Strömmingshandelsregleringen sådan den hittills tillämpats har emellertid även gynnat uppkomsten av tillfällighetsfiskare. Dessa ha tack vare sitt medlemskap i fiskförsäljningsföreningarna haft samma möjligheter att få avsättning för sina fångster som de fiskare vilka bedrivit fiske som yrke eller binäring, varigenom situationen försvårats för de sistnämnda. Det sätt varpå åtskilliga fiskare begagnat sin rätt att sälja direkt till konsument synes slutligen hava bidragit till den oreda i pridförhållandena, varöver man såväl från fiskförsäljningsföreningarnas som fiskhandlarnas sida beklagat sig.

Beträffande de förändringar i det nu tillämpade systemet för regleringen av strömmingshandeln, som vid förlängningen av regleringen böra vidtagas för att denna skall på ett mera effektivt och friktionsfritt sätt fylla sitt ändamål, synes mig vad fiskeriutredningen därutinnan föreslagit vara i stort sett lämpligt.

Jag förordar alltså, att regleringen utsträcker till att omfatta strömming och sill, som fångats i Östersjön och Bottniska viken samt ilandförts vid kusten därav. I likhet med fiskeriutredningen finner jag emellertid, att förhållandena i Norrbottens och Västerbottens län tillsvidare nödvändiggöra dessa läns undantagande från tillämpningsområdet. Det torde därför böra ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra i vilka delar av riket bestämmelserna skola tillämpas.

Den uppsikt över strömmingshandeln, vilken i det föregående omnämnts såsom nödvändig, finner jag lämpligen böra uppdragas åt ett särskilt organ, som torde benämnas statens fiskenämnd. Denna nämnd synes böra bestå av tre, i förhållande till de ifrågavarande intressena opartiska personer och hava sitt säte i Stockholm. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att för nämnden utfärda instruktion. Över nämndens beslut böra besvär kunna anföras hos Kungl. Maj:t. Särskilt kansli för nämnden synes icke erforderligt, utan de löpande ärendena torde kunna handhas av en sekreterare med uppdrag att verkställa nämndens beslut. Årliga kostnaden för nämnden torde kunna beräknas till omkring 15,000 kronor.

I likhet med vad för närvarande gäller om fiskförsäljningsföreningarnas auktorisering synes beslutanderätten i fråga om tillstånd för producentförening att med ensamrätt till försäljning emottaga inom dess område ilandförda fångster böra tillkomma Kungl. Maj:t.

Producentförening skall vara skyldig att inom sitt område mottaga av såväl föreningsmedlemmar som utom föreningen stående fiskare ilandförda fångster. Härvid synes ett visst företräde böra lämnas sådana fiskare, som pläga mera regelbundet leverera strömming och sill till föreningen och för vilka fisket utgör huvudsaklig eller väsentlig inkomstkälla. Därest tillförseln

av strömming och sill är så riklig, att det kan antagas, att en väsentlig del därav ej kan avsättas till färskkonsumtion, bör föreningen nämligen kunna lämna de nyssnämnda fiskarena företräde till leverans framför övriga. I fråga om avsättningen av de av föreningen mottagna fångsterna synes det böra åligga föreningen att i första hand utbjuda fångsterna till av statens fiskenämnd anvisad partihandlare. I konsekvens härmed bör sådan partihandlare vara skyldig att i första hand genom föreningen täcka sitt behov av strömming och sill. I övrigt torde producentförening hava att vid bedrivandet av sin verksamhet ställa sig till efter rättelse de ytterligare villkor, som vid tillståndets beviljande meddelas, ävensom av fiskenämnden givna föreskrifter och anvisningar. I sådant avseende synes böra gälla, att då producentförening säljer färsk strömming och sill till detaljhandlare, den skall betinga sig ett pris per kilogram, som, om överenskommelse därom ej kan träffas med partihandlare, bestämmas av fiskenämnden, att vid försäljning av strömming och sill inom riket priset skall beräknas fritt föreningens avsändningsort, att föreningen ej må mer än nödigt inskränka fiskares rätt till försäljning av färsk strömming och sill direkt till konsument samt att föreningen skall i övrigt på ett lojalt sätt utöva sin befogenhet, så att annans berättigade intressen icke kränkas.

Där producentförening ej finnes, kommer dennas roll att övertagas av partihandlarna. Detta torde tills vidare bliva fallet med Blekingekusten och Skånes östersjökust. Det lär vara nödvändigt, att statens fiskenämnd där får utöva liknande kontroll över partihandlarna som annorstädes över producentföreningarna.

För rätten att överhuvud taget bedriva partihandel torde böra fordras särskilt tillstånd av statens fiskenämnd. Då härav följer en i viss mån privilegierad ställning för partihandlarna, lära också vissa skyldigheter kunna åläggas dem. De bestämmelser som i sådant avseende äro föreslagna för producentförening torde därför i tillämpliga delar böra gälla alla partihandlare.

Då utmed kuststräcka, som ej tillhör området för producentförening, leverans av strömming och sill kommer att ske direkt från fiskaren till partihandlaren, lär begreppet partihandel böra bestämmas så, att dylik leverans icke blir beroende av tillstånd. Likaså synes utanför begreppet partihandel böra falla producentförenings försäljning av egen fångst till återförsäljare. Vill producentförening därutöver driva partihandel, skall den hava att i likhet med annan partihandlare söka tillstånd därtill hos fiskenämnden.

Fiskares rätt att sälja omedelbart till konsument lär böra i princip bibehållas. Då enligt vad som upplysts denna rätt mångenstädes begagnats på ett sätt, som varit ägnat att försvåra fiskförsäljningsföreningarnas verksamhet, torde emellertid såsom villkor för rätten böra uppställas dels att försäljningen icke må avse annan än egen eller eget båtlags fångst, dels att försäljningen sker av fiskaren själv eller någon hans hemmavarande familjemedlem, dels ock att fiskaren ställer sig till efter rättelse de villkor som för försäljningen meddelas av vederbörande producentförening eller, där sådan ej finnes, av fiskenämnden.

Därest någon vid utövning av verksamhet, som enligt vad nu anförts skall vara beroende av särskilt tillstånd, åsidosätter de för tillståndets tillgodonjutande meddelade särskilda villkoren, torde, oberoende av om åtal väckes eller ej, den myndighet som utfärdat tillståndet böra äga återkalla detsamma.

Vid handeln med strömming och sill torde slutligen böra gälla, att priset alltid skall angivas per viktenhet, att annan sill än den som fångats i Östersjön och Bottniska viken samt ilandförts vid kusten därav icke må föras i handeln under namn av strömming samt att strömming och sill, som inköpts för annat ändamål än färskkonsumtion, icke må inom riket återförsäljas i färskt tillstånd.

Då förberedelserna för det nya regleringssystemets genomförande torde komma att kräva viss tid, synes det lämpligt att tidpunkten för dess ikraftträdande sättas något senare än vad fiskeritredningen föreslagit. Den 1 januari 1938 torde härvid få anses lämplig. Intill denna dag torde nu gällande förordning böra erhålla fortsatt giltighet. Statens fiskenämnd synes emellertid böra träda i funktion redan vid halvårsskiftet den 1 juli 1937. I samband med att bestämmelse härom utfärdas torde fiskförsäljningsföreningarnas auktorisation böra erhålla förlängd giltighet till och med den 31 december 1937, varvid dock bör stadgas skyldighet för dem att vid utövningen av sin verksamhet ställa sig till efterrättelse de föreskrifter och anvisningar, som av fiskenämnden meddelas.

Ehuruval det föreslagna regleringssystemet närmast får betraktas såsom ett nytt försök att utröna den lämpligaste formen för strömmingshandelsorganisation, lär det dock vara av betydelse att de föreslagna organen och sammanslutningarna få skälig tid att arbeta ostört. Regleringen synes därför böra äga giltighet till och med den 30 juni 1941.

Det är allmänt känt, att de fiskare vilka för sin utkomst äro beroende av strömmingsfisket genom svårigheterna att till något så när skäliga priser vinna avsättning för fångsterna fått sin redan förut svaga ekonomiska ställning ytterligare försämrad, och i yttrandena hava återgivits uttalanden från fiskarehåll om att, därest intet åtgöres för att härutinnan ernå förbättrade förhållanden, många fiskare skola bliva nödsakade att övergiva yrket för att söka sin utkomst på annat sätt. Det torde visserligen vara att förvänta, att producentföreningarna skola kunna bidra till att fiskarens utbyte i ekonomiskt avseende av fisket skall bliva bättre än tidigare. Erfarenheterna från gällande reglering visa dock, att, därest fiskareorganisationerna därutinnan skola vara helt hänvisade till sig själva, en avsevärd tid kommer att förflyta, innan resultaten visa sig. Svårigheterna att upprätthålla ett lönande pris äro nämligen särskilt stora i fråga om strömmingen. En av orsakerna härtill torde vara att söka i strömmingens egenskap att mindre än andra fiskslag tåla förvaring, en annan i fångsternas växlande storlek. Riklig fångst har medfört oskälig nedpressning av priset på strömming för färskkonsumtion, varjämte stora mängder fisk fått säljas för beredning av kraftfoder och dylikt till förlustbringande priser. Då tillgången på strömming varit ringa, har en åtstramning av priset ägt rum, som emellertid ej kunnat uppväga förlusterna. En

reglering av handeln med saltströmming i syfte att befordra avsättningen av denna vara synes därför med hänsyn till den insaltade strömmingens större hållbarhet kunna bli av stor betydelse, då det gäller att göra strömmingsfisket mera lönande. Emellertid saknas varje förslag i sådan riktning, varför en närmare undersökning av möjligheterna att i detta avseende vidtaga åtgärder torde få bero på Kungl. Maj:t.

Inom åtskilliga andra områden av fiskerinäringen har staten lämnat sin medverkan, då det gällt att öka fiskarens ekonomiska utbyte. Det synes mig förenligt med rättvisa och billighet att så sker jämväl i fråga om strömmings- och sillfisket i Östersjön. Statens ingripande lär böra hava till ändamål att bereda fiskarna ett jämnare och mera tillfredsställande utbyte av deras fångster. Varken ur konsumenternas eller fiskhandlarnas synpunkt torde detta behöva medföra olägenhet. Vad som under gällande reglering av strömmingshandeln förekommit ger nämligen vid handen, att dessa båda intressegrupper äro mest betjänta av, att alltför stora växlingar i strömmingspriset icke förekomma.

Vid den prisreglering som således synes böra komma ifråga kan emellertid, såsom fiskeriutredningen framhållit, samma prisgaranti icke givas för all fångad strömming och sill, utan de prisstödande åtgärderna lära få anordnas olika, allteftersom varan vinner avsättning för skilda ändamål. Det synes härvid lämpligt att, såsom ock bestyrkes av de på olika platser med gott resultat anordnade prisregleringsförsöken, skilja mellan den del av fångsten, som avsättes för färskkonsumtion, och den del som försäljes för annan användning. För den förstnämnda delen torde böra fastställas ett visst minimipris, för den senare ett prisutjämningsbidrag. Då enligt förslaget om reglering av handeln med strömming och sill bildandet av producentföreningar icke är obligatoriskt, medför detta, att prisregleringen icke lämpligen torde kunna göras obligatorisk annat än såvitt angår fångster, ilandförda vid kuststräcka, där producentförening finnes.

Producentförening synes böra åläggas att för strömming och sill, som levererats till föreningen och av denna försålts för konsumtion i färskt tillstånd, erlagga lägst visst minimipris. Bestämmandet av minimipriset, såväl till storleken som i fråga om den tid under vilket det skall gälla, torde böra ankomma på statens fiskenämnad. Minimipriset skall gälla fritt å den leveransort inom producentföreningens område, som av föreningen anvisas, och det sålunda fastställda priset skall oavkortat utbetalas till fiskaren. För strömming och sill, som av producentförening icke kunnat försäljas för färskkonsumtion, bör föreningen kunna av statens fiskenämnad tillerkännas prisutjämningsbidrag. Detta lär emellertid icke kunna komma andra än föreningens medlemmar till godo. Prisutjämningsbidraget synes böra bestämmas så, att medlemmarna erhålla ett visst nettomedelpris för under året för olika användning försäld strömming och sill, och jag ansluter mig till vad fiskeriutredningen därutinnan föreslagit eller att nettomedelpriset bör utgöra för strömming och sill, som exporterats, 10 öre, för sådan vara, som försålts för saltning, rökning eller kryddning, likaledes 10 öre samt för ström-

ming och sill, som försålts för beredning av kraftfoder eller gödningsämne, 5 öre, allt för kilogram. Det skall givetvis åligga producentförening att jämväl vid försäljning av strömming och sill för annat ändamål än färskkonsumtion inom riket söka ernå bästa möjliga pris. För att förhindra att föreningarna i förlitande på prisutjämningsbidraget skola eftersätta sina skyldigheter i nämnda avseende torde för prisutjämningsbidraget böra bestämmas ett högsta belopp. Detta torde såsom fiskeritredningen föreslagit få sättas till 5 öre för exporterad vara och 2 öre för annan strömming och sill. Då under tiden för regleringens giltighetstid förhållandena, till exempel i fråga om den allmänna prisnivån, kunna väsentligen ändras, torde Kungl. Maj:t böra hava rätt att beträffande grunderna för beräkning av prisutjämningsbidraget samt i fråga om dettas maximibelopp meddela ändrade bestämmelser. Då nettomedelpriset till föreningens medlemmar är beroende av föreningens omkostnader, torde böra föreskrivas, att dessa ej få upptagas till högre belopp än statens fiskenämnad finner skäligt. Prisutjämningsbidraget läser böra utbetalas oavkortat till medlemmarna.

Där producentförening ej finnes, synes deltagandet i prisreglering få bliva beroende av frivilligt åtagande. Beslut om anordnande av sådan prisreglering torde böra fattas av Kungl. Maj:t. Såsom förutsättning synes böra uppställas, att för ändamålet erforderligt antal fiskare anmäler sig till deltagande i regleringen. På statens fiskenämnad torde böra ankomma att bestämma dels det minimipris, under vilket i regleringen deltagande fiskare icke må inom området för regleringen sälja strömming och sill för konsumtion i färskt tillstånd, dels den del av minimipriset fiskarena skola erhålla för strömming och sill, som icke kunnat försäljas för färskkonsumtion. Skillnaden mellan sagda del av minimipriset och försäljningssumman för varan torde böra tillkomma fiskaren såsom prisutjämningsbidrag. Statens fiskenämnad läser böra givas befogenhet att söka åstadkomma gynnsammast möjliga avsättning av sistberörda slag av strömming och sill. I första hand torde därvid böra anlitas inom området verksamma partihandlare eller sammanslutningar av fiskare, men nämnden synes även böra äga rätt att uppdraga denna försäljning åt annat ombud.

Producentförening, respektive i frivillig prisreglering deltagande fiskare torde böra vara skyldig att delta i kostnaderna för prisutjämningsbidragen genom erläggande av prisregleringsavgift. Denna synes, i överensstämmelse med vad fiskeritredningen föreslagit, böra ställas i relation till priset å strömming och sill, försäld för färskkonsumtion, sålunda, att producentförening skall hava att gälda två och en halv procent av det nettopris, föreningen erlagt för dylik till densamma levererad strömming och sill, och fiskare två procent av det belopp han under tiden för prisregleringen erhållit för strömming och sill till färskkonsumtion. Prisregleringsavgifterna torde böra inbetalas till statens fiskenämnad, som skall hava att förvalta desamma. Därest inflytande avgifter icke förslå till betalande av prisutjämningsbidrag enligt nu angivna grunder, torde bristen få täckas med statsmedel. Behovet av sådana torde, såsom lantbruksstyrelsen i sitt yttrande uttalat, för närvarande kunna beräk-

nas till 100,000 kronor för år. Härtill komma kontroll- och andra administrationskostnader för prisreglering inom område, där producentförening ej finnes. Sistnämnda kostnader torde icke komma att överstiga 10,000 kronor för år. Komma prisregleringsavgifterna att något år lämna överskott, torde detta böra fonderas för att användas till prisutjämningsbidrag under följande år.

Därest på någon plats tillförseln av strömming och sill blir så riklig, att avsevärda svårigheter yppas att vinna avsättning av fångsterna, lär man, bland annat för att hålla statens kostnader för prisregleringen vid rimlig nivå, få i likhet med vad som på sina håll skett under gällande regleringssystem bestämma om fångstbegränsning. Befogenhet att besluta härom torde såvitt angår producentförenings område böra tillkomma föreningen och för annat område statens fiskenämnd eller av nämnden förordnat ombud.

Den föreslagna prisregleringen torde böra förlänas samma giltighetstid som den föreslagna regleringen av handeln med färsk strömming och sill, det vill säga från och med den 1 januari 1938 till och med den 30 juni 1941.

Då statens fiskenämnd såsom tidigare anförts förutsättes skola träda i funktion den 1 juli 1937, torde kostnaderna för ett genomförande av nu föreslagna åtgärder till strömmings- och sillfiskets stödjande under nästa budgetår kunna beräknas till $(15,000 + \frac{100,000}{2} + \frac{10,000}{2}) = 70,000$ kronor.

Man synes emellertid få räkna med, att under åtminstone den första tiden av regleringen medelsbehovet per månad kommer att något överstiga vad som i förhållande till årsbeloppet rätteligen skolat belöpa på månaden. Med hänsyn härtill torde för nästa budgetår de sammanlagda kostnaderna för stödåtgärderna böra upptagas till 75,000 kronor.

Jag får i anslutning härtill anmäla, att fiskeriutredningen med en den 20 februari 1937 dagtecknad skrivelse till Kungl. Maj:t överlämnat förslag till förordning om accis å vissa fiskvaror jämte motivering. Enligt detta förslag skall viss avgift erläggas för följande fiskvaror, nämligen spillånga, annan färsktorkad fisk, salt fisk samt saltad, sockersaltad eller kryddad sill och strömming, som till riket införas, även då införseln sker med fartyg, varå varan beretts av svenskt företag, eller som inom riket beretts för försäljning och levererats till köpare. De genom avgiften inflytande medlen skola användas för stödjande och prisreglerande åtgärder inom fiskets område. Då ett genomförande av nämnda förslag, över vilket efter remiss yttranden avgivits av vissa myndigheter och korporationer, icke lär kunna ske utan förhandlingar med främmande makter, torde förslaget icke böra föranleda någon åtgärd i förevarande sammanhang.

På grundval av nu anförda synpunkter har inom jordbruksdepartementet utarbetats förslag till *dels* förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming och sill och *dels* förordning om viss reglering av priset å färsk strömming och sill, vilka förslag torde såsom bilagor fogas till statsrådsprotokollet.»

Utskottet. Föreliggande proposition innehåller dels förslag om viss reglering av handeln med färsk strömming och sill, som fångats i Östersjön och Bottniska viken samt ilandförts vid kusten därav, och dels förslag om viss reglering av priset på sådan vara. Dessa förslag innebära sålunda en utbyggnad av den reglering av strömmingshandeln, som beslutades vid 1934 års riksdag. De åsyfta samtidigt att i fortsättningen söka undanröja de missförhållanden, som framträtt vid det nuvarande regleringssystemets tillämpning.

Utskottet har med hänsyn till de olägenheter, som visat sig vid denna tillämpning, ställt sig tveksamt till lämpligheten av detta system för reglering av strömmingshandeln. Men då särskilda åtgärder härför fortfarande synas påkallade och den hittillsvarande erfarenheten icke torde vara tillfyllest för ett slutligt ställningstagande till de nuvarande regleringsanordningarna, har utskottet ansett sig böra biträda de nu framlagda förslagen till en omreglering och utvidgning av dessa anordningar. Utskottet beaktar därvid, att stora svårigheter möta att finna ändamålsenliga anordningar på detta område. Såsom departementschefen anfört, torde emellertid det nu föreslagna förändrade regleringssystemet närmast få betraktas såsom ett nytt försök att utröna den lämpligaste formen för strömmingshandelns organisation, avsett att prövas under viss begränsad tid.

Mot regleringssystemets närmare utformning på sätt, Kungl. Maj:t förordat i huvudsaklig anslutning till vad 1935 års fiskeriutredning föreslagit, finner utskottet icke anledning till erinran.

I motionen II: 586 hemställs, att antalet ledamöter av föreslagna statens fiskenämnd utökas. Utskottet kan ej förorda detta. En fåtalig nämnd torde ha bättre förutsättningar att arbeta effektivt än en större. Skulle icke nödig sakkunskap vara företrädd inom nämnden i något speciellt ärende, låter sig nämnden givetvis vara angeläget att inhämta sådan före ärendets avgörande. Ett bifall till det i motionen II: 587 framförda förslaget, åsyftande särskild anordning för Stockholms län, kan befaras medföra i viss mån ett sönderbrytande av regleringssystemet, vars konsekvenser äro svåra att överblicka. Ej heller detta förslag kan utskottet sålunda tillstyrka.

Genom motionen II: 373 har påyrkats utredning av frågan om ordnande av strömmingshandeln. Med tillsättandet av 1935 års fiskeriutredning är denna fråga redan under utredning, och nu föreliggande, av utskottet tillstyrkta proposition vittnar enligt utskottets mening om obehövligheten av den i sistberörda motion påkallade kommittén. Utskottet föreslår därför, att denna motion ej må föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet har ej någon erinran att framställa mot Kungl. Maj:ts anslagsberäkningar, enligt vilka torde erfordras statsanslag å 75,000 kronor för budgetåret 1937/1938 för genomförande av de föreslagna regleringsanordningarna.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

dels att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning,

1) för bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m. anvisa för budgetåret 1937/1938 under nionde huvudtiteln ett förslagsanslag av 75,000 kronor;

2) besluta, att gällande förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming skall erhålla förlängd giltighet till och med den 31 december 1937;

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de såsom bilagor A och B till detta utlåtande fogade förslagen till förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming och sill ävensom förordning om viss reglering av priset å färsk strömming och sill utfärda erforderliga bestämmelser i dessa ämnen, att gälla från och med den 1 januari 1938 till och med den 30 juni 1941;

dels att motionen II: 586 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

dels att motionen II: 587 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

dels ock att motionen II: 373 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 13 maj 1937.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl Eriksson, Granath, Gabrielsson, Jacob Hansson, Sten, Hakon Sylvan* och *Gottfrid Karlsson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Olsson* i Rödningsberg, *Gustafson* i Vimmerby, *Carlström, Andersson* i Tungelsta, *Ericsson* i Sör-sjön och *Liedberg*.

Reservation

av herr *Andersson* i Tungelsta, vilken yrkat bifall till motionen II: 587.

Förslag

till

förordning om viss reglering av handeln med färsk strömming och sill.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

För handeln med färsk strömming och sill, som fångats i Östersjön och Bottniska viken samt ilandförts vid kusten därav, skall i de delar av riket Kungl. Maj:t bestämmer gälla vad i denna förordning stadgas.

2 §.

Uppsikt över handeln med färsk strömming och sill utövas av statens fiskenämd. Angående nämndens sammansättning, arbetssätt och allmänna befogenheter är särskilt stadgat.

3 §.

Har av fiskare, för vilka fiske utgör huvudsaklig eller väsentlig inkomstkälla, bildats ekonomisk förening för gemensamt avyttrande av fångsterna av strömming och sill utmed viss kuststräcka (producentförening), må, därest föreningen finnes äga förutsättning för dylik verksamhet och omfatta tillräckligt antal fiskare, föreningen kunna erhålla Kungl. Maj:ts tillstånd att med ensamrätt för försäljning mottaga strömming och sill, som ilandföres utmed sagda kuststräcka.

Den som inom område, där producentförening erhållit tillstånd som i första stycket avses, ilandför strömming och sill, må därmed ej idka annan handel än sådan varom i 4 § andra stycket andra punkten förmäles.

Producentförening är pliktig att enligt samma grunder, som gälla i fråga om medlems fångst, för försäljning mottaga strömming och sill, som inom föreningens område ilandföres av annan fiskare.

Är tillförseln av strömming och sill så riklig att det kan antagas, att en väsentlig del därav ej kan avsättas för konsumtion i färskt tillstånd, må producentförening lämna fiskare, som mera regelbundet plägar leverera till föreningen och för vilken fiske utgör huvudsaklig eller väsentlig inkomstkälla, företräde till leverans.

Det åligger ej mindre producentförening att i första hand utbjuda sina fångster av strömming och sill till partihandlare, som av statens fiskenämd

anvisas, än även sådan partihandlare att i första hand genom föreningen täcka sitt behov av strömming och sill.

I övrigt skall producentförening vid bedrivandet av sin verksamhet ställa sig till efterrättelse de ytterligare villkor, som vid tillståndets beviljande må varda meddelade, ävensom av statens fiskenämnd givna föreskrifter och anvisningar, jämväl i fråga om prissättningen; och åligger det förening att lämna nämnden de upplysningar angående mottagna fångster av samt handel med strömming och sill, som erfordras för utövningen av nämndens uppsiktsbefogenhet.

4 §.

Partihandel med färsk strömming och sill må bedrivas endast efter tillstånd av statens fiskenämnd.

Detaljhandel med färsk strömming och sill må ej idkas, med mindre varan är inköpt från den som erhållit tillstånd, som i första stycket sägs, eller statens fiskenämnd annat medgivit. Fiskare vare dock berättigad att själv eller genom hemmavarande familjemedlem sälja egen eller eget båtlags fångst direkt till konsument, skolande vid sådan försäljning iakttagas de villkor som meddelas av vederbörande producentförening eller, där sådan ej finnes, av statens fiskenämnd.

Med partihandel förstås i denna förordning sådan handel, som i vare sig fast räkning eller kommission bedrivs till återförsäljare i och för deras rörelse, med undantag för försäljning, som av producentförening eller, där sådan ej finnes, av fiskare bedrivs med egen fångst till återförsäljare. Med detaljhandel förstås försäljning till konsument.

Vad i 3 § sista stycket är stadgat om producentförening skall i tillämpliga delar gälla parti- och detaljhandlare som i denna paragraf avses.

5 §.

Vid handel med färsk strömming och sill skall priset angivas per vikt-enhet.

Annan sill än sådan som i 1 § avses må ej föras i handeln under namn av strömming.

6 §.

Färsk strömming och sill, som inköpts för export, för saltning, kryddning eller rökning, för beredning av kraftfoder eller gödningsämne eller för att direkt användas till djurföda, må ej inom riket återförsäljas i färskt tillstånd.

7 §.

Angående prisreglering å färsk strömming och sill gäller vad särskilt stadgas.

8 §.

Åsidosätter någon vid utövning av verksamhet, som enligt denna förordning är beroende av särskilt tillstånd, de för tillståndets tillgodonjutande med-

delade särskilda villkoren, må, ändock att han därför icke blivit lagförd, myndighet, som beviljat tillståndet, återkalla detsamma.

9 §.

Den som inom del av riket, där, enligt vad i 1 § sägs, denna förordning är tillämplig, i strid mot vad här ovan stadgats till salu håller, säljer eller köper färsk strömming och sill eller i övrigt gör sig skyldig till överträdelse av bestämmelserna i denna förordning eller på grund därav meddelade föreskrifter, straffes med dagsböter.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse som nu sagts, samma förseelse, skall han, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång åtal emot honom anhängiggöres, fällas till det straff som för sådan förseelse är stadgat.

10 §.

Förseelse mot denna förordning eller på grund därav meddelade föreskrifter åtalas av allmän åklagare. Åtal anhängiggöres vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

11 §.

Över statens fiskenämnds beslut i frågor varom i denna förordning förmäles må klagan föras hos Kungl. Maj:t genom besvär, som skola ingivas till jordbruksdepartementet före klockan tolv å trettionde dagen från den dag klaganden erhöll del av beslutet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1938 och gäller till och med den 30 juni 1941. I fråga om sådan under tiden för förordningens giltighet begången förseelse, som i förordningen avses, skall vad där är stadgat om påföljd av förseelsen gälla även efter sistnämnda dag.

Bilaga B.

Förslag

till

förordning om viss reglering av priset å färsk strömming och sill.

1 §.

I fråga om priset till fiskare för sådan färsk strömming och sill, som avses i förordningen om viss reglering av handeln med färsk strömming och sill, skall i de delar av riket, där nämnda förordning är tillämplig, gälla vad nedan stadgas.

2 §.

Producentförening, varom i 3 § ovannämnda förordning förmåles, är skyldig att för strömming och sill, som levererats till föreningen och av denna försålts för konsumtion i färskt tillstånd inom riket, erlægga lägst det pris (*minimipris*) som av statens fiskenämnd för viss tid fastställes.

Minimipriset skall gälla fritt å leveransort, bestämd av producentföreningen inom dess område. Å minimipriset må ej avdragas föreningsavgifter, handelskostnader eller i 4 § här nedan omfördäld prisregleringsavgift.

3 §.

Producentförening må för strömming och sill, som icke kunnat försäljas för konsumtion i färskt tillstånd inom riket, erhålla *prisutjämningsbidrag* efter beslut av statens fiskenämnd. Prisutjämningsbidraget, som utbetalas årsvis i efterskott, skall så bestämmas, att föreningens medlemmar erhålla ett nettomedelpris under året för kilogram av

för strömming och sill, som exporterats	10 öre,
för strömming och sill, som försålts för saltning, rökning eller kryddning	10 öre, och
för strömming och sill, som försålts för beredning av kraftfoder eller gödningsämne	5 öre;

dock må prisutjämningsbidraget ej utgå med högre belopp än med 5 öre för kilogram i fråga om strömming och sill, som exporterats, samt 2 öre för annan strömming och sill. På framställning av statens fiskenämnd kan Kungl. Maj:t besluta, att andra än ovan nämnda nettomedelpriser skola läggas till grund för beräkning av prisutjämningsbidrag ävensom att sådant bidrag skall kunna utgå med högre belopp än nyss sagts.

Prisutjämningsbidraget skall av producentföreningen oavkortat utbetalas till medlemmarna. Vid beräkning av nettomedelpriset till föreningens medlemmar må omkostnaderna för föreningens rörelse ej upptagas till högre belopp än statens fiskenämnd prövar skäligt.

4 §.

Producentförening skall för den myckenhet strömming och sill, som av föreningen försäljes för konsumtion i färskt tillstånd inom riket, erlægga *prisregleringsavgift* med 2.5 procent av det nettopris, föreningen erlagt för sådan till densamma levererad strömming och sill.

Prisregleringsavgiften skall, åtföljd av redovisning, av producentförening inbetalas till statens fiskenämnd sålunda, att den å viss månad belöpande avgiften erlägges sist före utgången av följande månad.

5 §.

Inom område, där producentförening ej finnes, må, där Kungl. Maj:t på förslag av statens fiskenämnd eller efter dess hörande så beslutar, prisreglering anordnas, under förutsättning att till deltagande däri anmäler sig för ändamålet erforderligt antal fiskare.

Statens fiskenämnd bestämmer det *minimipris*, under vilket färsk strömming och sill ej må inom området för prisreglering, som i första stycket sägs, av i regleringen deltagande fiskare försäljas för konsumtion i färskt tillstånd inom riket.

För den strömming och sill, som ej kunnat försäljas för dylik konsumtion, skall fiskaren äga rätt bekomma den del av minimipriset statens fiskenämnd bestämmer. Det belopp varmed den för sådan strömming och sill erhållna försäljningssumman understiger sagda del skall till fiskaren utbetalas i form av *prisutjämningsbidrag*. Där så prövas erforderligt äger fiskenämnden uppdraga åt sammanslutning av fiskare, partihandlare eller annat ombud att handhava försäljningen av strömming och sill, varom i detta stycke är fråga.

6 §.

Fiskare, som deltagar i prisreglering som i 5 § sägs, åligger att i den ordning statens fiskenämnd bestämmer erlægga *prisregleringsavgift* med 2 procent av det belopp han under tiden för prisregleringen erhållit för färsk strömming och sill, som försålts för konsumtion i färskt tillstånd inom riket.

7 §.

De genom prisregleringsavgifterna inflytande medlen skola förvaltas av statens fiskenämnd och användas till utbetalande av prisutjämningsbidrag enligt vad i 3 och 5 §§ sägs. I den mån de ej förslå härtill, ankommer det på fiskenämnden att hos Kungl. Maj:t göra framställning om bidrag av allmänna medel till utfyllnad av vad som sålunda felas. Tagas ej de under visst år influtna prisregleringsavgifterna i sin helhet i anspråk för utbetalande av prisutjämningsbidrag, skall uppkommet överskott fonderas för nästkommande års behov av medel till dylika bidrag.

8 §.

Är tillförseln av strömming och sill så riklig, att avsevärd svårighet att vinna avsättning av fångsterna uppkommer, må bestämmelse givas om fångstbegränsning. Beslut härom meddelas inom område, där producentförening finnes, av föreningen samt inom annat område, där prisreglering är anordnad, av statens fiskenämnd eller av ombud, som av nämnden förordnats.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1938 och gäller till och med den 30 juni 1941.
